

SINT-DIONYSIUS SINT - GENESIUSKERK

GESCHIEDENIS

De bouw van deze kerk is verlopen over een achttal fasen. Het koorgedeelte met de absis is romaans en dateert van omtrent 1200 maar is binnenin, samen met drie traveeën van het middenschip vroeggotisch uitgewerkt. De bovenlichten in de as van de traveeën en de nog bestaande dagkanten getuigen daarvan. Begin veertiende eeuw werd aan de Noord-Oostzijde de O.-L.-Vrouwkapel gebouwd.



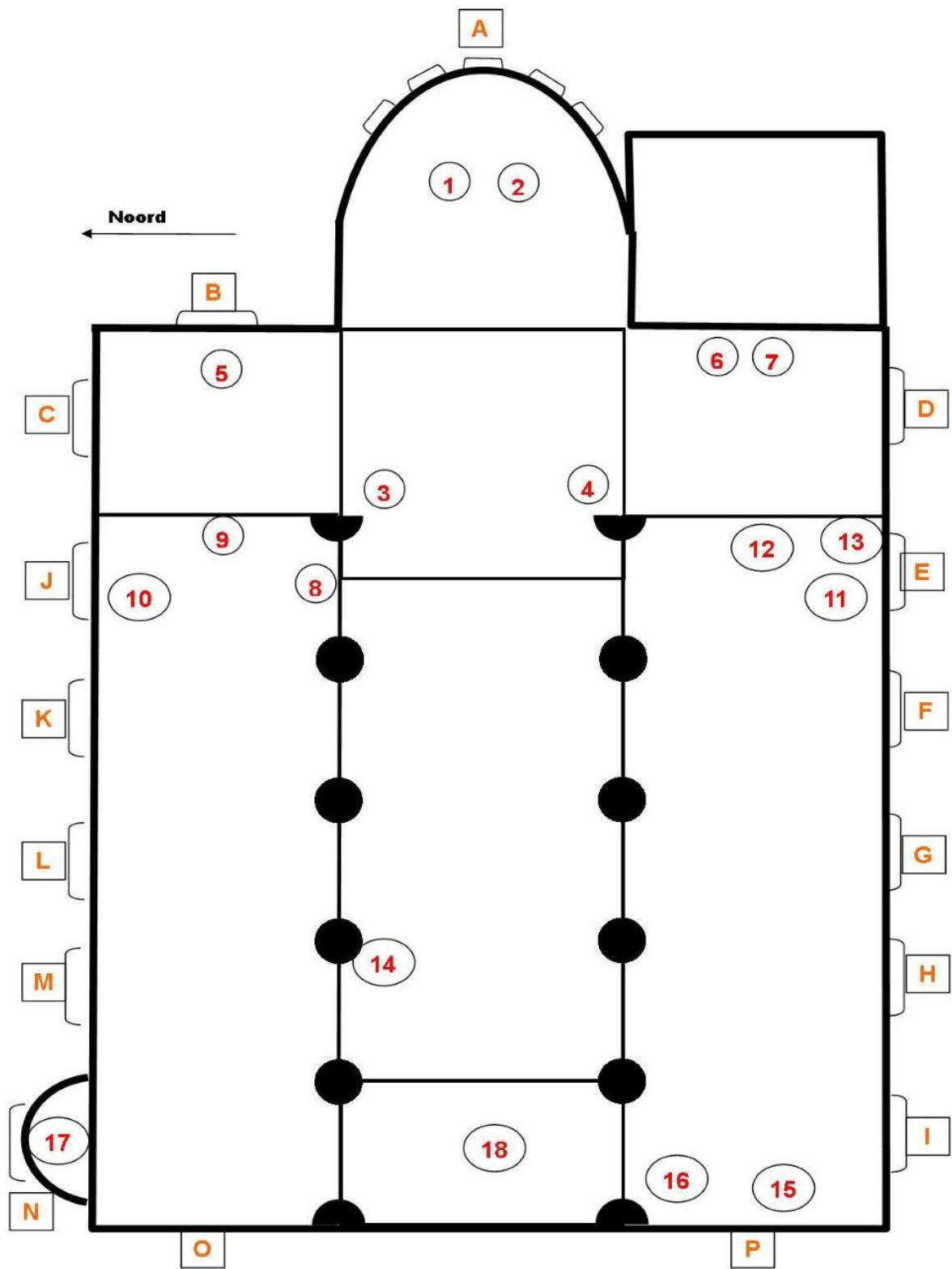
Eind veertiende eeuw construeerde men de Sint-Dionysiuskapel aan de andere zijde. Binnenin de kerk, vooraan, kan men goed zien dat de kapellen niet in elkaars verlengde liggen, dat de vorm van de ogieven (spitsbogen) ongelijk zijn en dat de gebruikte materialen duidelijk van elkaar verschillen. Van een kruiskerk kan nooit sprake zijn geweest.

De noordbeuk, in Doornikse steen, dateert uit de vijftiende eeuw. De zuidbeuk is eind zestiende eeuw. Die is opgetrokken in baksteen en Balegemse witsteen volgens een bekende speklaagconstructie. Later werd de kerk naar het Westen toe met een paar traveeën uitgebreid, samen met de vestingtoren die toegang verschaft naar het doksaal en de middentoren. Ook de doopkapel dateert uit die tijd. Het hele gebouw, schip en kapellen werden in een hallevorm ondergebracht.

Na de verwoesting door het Duitse leger in 1918 werd de kerk in haar oorspronkelijke vormen hersteld. De nieuwe toren werd aan de Scheldearchitectuur aangepast.



Door het veranderende kerklandschap in Vlaanderen is deze kerk geen alleenstaande parochiekerk meer maar behoort ze tot een groter geheel, de Pastorale Eenheid Heilige Familie Avelgem.



KOORGEDEELTE

(1) Achteraan het 20e eeuwse altaarblad: witmarmere retabel versierd met houten **médailleurs** uit de 17e eeuw. Het ene stelt Christus onder het kruis voor; het andere: Jezus die van het kruis wordt afgenomen.

(2) Vier massieve koperen kandelaars met engelenkopjes in de voet dateren eveneens uit die tijd.

(3) Tegen de linkertorengewel binnen het koor: een vrouwenbeeld op sokkel met engelenkopjes. Ze draagt een anker: teken van **hoop**. Duidelijk Rococostijl: 18de eeuw. Let op de verhouding hoofdlichaam. Het zijn niet deze van de oud-Griekse beeldhouwkunst.



(4) Tegen de rechertorengewel: in dezelfde stijl: vrouw met boek en kelk in de handen: beeld dat de deugd van **geloof** symboliseert. Deze beelden komen uit de Sint-Michielskerk in Kortrijk. Hoogstwaarschijnlijk is een analogoos beeld van de Liefde verloren gegaan.

(5) Vooraan links in het koorgedeelte: het Onze-Lieve-Vrouwaltaar en het **beeldje van de Heilige Maagd**. Ze dateren uit de jaren 1700. Aan dit altaar moest een kapelaan tweemaal per week de mis opdragen. Het was een stichting uit begin 14de eeuw.



(6) Het altaar in de Sint-Dionysiuskapel is van grijze steen. Het was het oude hoofdaltaar in de kerk. Het altaarblad rust op vier stenen pijlers. Onder het altaarblad zijn drie koperen platen aangebracht die taferelen uit het Oude Testament verbeelden: de offers van Abraham, Isaac en Melchisedech.

(7) Boven het St.-Dionysiusaltaar prijkt het **schilderij**: Terugvinding van Jezus in de tempel. Jezus is gezeten midden schriftgeleerden die getooid zijn in prachtige gewaden. Dit schilderij is het werk van Jaspas

van den Hoeck, Vlaams kunstenaar die leefde van 1585 tot 1648 en gesitueerd kan worden binnen de school van de Caravaggisten. Bemerkt hoe de figuur van Jezus hier niet is uitgebeeld als een twaalfjarige maar als volwassen jonge man.

HET SCHIP VAN DE KERK

(8) 16de eeuws beeld: **Christus op de Koude Steen**. Ook *Jezus op zijn Blokske* genaamd. De Heer is in afwachting van de kruisiging. Hij draagt een lendendoek. De handen zijn gebonden. Een geliefde voorstelling in de middeleeuwen. Het beeld draagt de sporen van polychromie.

(9) **Schilderij** waarop het oud-testamentisch gebeuren is afgebeeld van de "Oprichting van de koperen slang". Op doortocht door de woestijn werden de Israëlieten om hun ongehoorzaamheid gestraft door giftige slangen. Wie echter opkeek naar de koperen slang (hier een kruipdier) werd gered. Voorafbeelding van Jezus aan het kruis. Dit reusachtig schilderij is onderaan getekend: Roose. Het dateert uit de 18de eeuw.

(10 & 11) Deze **biechtstoelen** behoren tot de mooiste kerkmeubelen in Zuid-West-Vlaanderen. Hoogstwaarschijnlijk zijn ze het werk van de familie Surmont in Kortrijk en dateren uit de jaren 1695-1700. Het middenvak van de Noordelijke biechtstoel is geflankeerd door de Ecce Homo, rechts door Onze-Lieve-Vrouw van Smarten. Het meubel is verder versierd met wapenschild, engelenkoppen, vogels met druiven en korenaren, een Jezus- en Mariamonogam (een verstrengeling van de letters IHS voor Jezus en SMR voor Maria). Het middenpaneel van de Zuidelijke biechtstoel is geflankeerd door het beeld van de heilige Ignatius, stichter en patroon van de Jezuïetenorde. Rechts het beeld van de heilige Franciscus Xaverius, vriend van Ignatius en eerste missionaris van Indië.

(12) **Schilderij**: Doortocht van de Israëlieten door de Rode Zee (18e E). In het midden: Mozes, geflankeerd door zijn broer Aäron, die de wateren beveelt terug te keren naar hun oorspronkelijke loop zodat de achtervolgende Egyptenaren verdrinken.

(13) Bekend neogotisch beeld van het **H. Hart** van Jezus maar in hout gekapt.



(14) Indrukwekkend **processie-kruis**, het werk van Johnny Dubus, Sint-Denijse schrijnwerker-leraar en kunstenaar. Het dateert van 1995.



(15) Barokbeeld van de **Piëta** uit de 18de eeuw. Maria die het dode lichaam van Jezus in haar armen houdt.

(16) Beeld van de **H. Rochus**, 19de eeuw. De heilige Rochus (1295-1327) die op pelgrimstocht was naar Rome, versierd met schelp en staf, verzorgde onderweg de pestlijders. Zelf besmet in Piacenza, trok hij zich terug in een bos. De legende vertelt dat engelen hem verzorgden en een hond hem dagelijks brood bracht. Hij stierf in Montpellier.

(17) Stenen **doopvont** die hoogstwaarschijnlijk dateert uit de zestiende eeuw. Het koperen deksel is een geschenk van de familie van pater Alidor Samain Deze missionaris uit St.-Denijs staat afgebeeld in het glasraam boven de doopvont.

(18) De met muziekinstrumenten versierde orgelkast op het doksaal is uit de 18de eeuw en komt uit de jezuïetenkerk van Kortrijk.



GEKLEURDE GLASRAMEN

Alle ramen in de kerk zijn van brandvensters voorzien. Samen vertonen ze grote delen van de christelijke heilsgeschiedenis.

(A) De vijf brandvensters **in het koor** stellen de vier evangelisten voor met in het midden de zittende Christus Koning. Mooi neogotisch werk uit de jaren 1926 van de hand van C. Wybo uit Doornik.

(B) De **Boodschap van de engel** aan Maria is een gift van dokter Froedure, ter gelegenheid van de geloften van zijn dochter Godelieve. (22 augustus 1928). Zij werd *zuster Hereswitha* in het klooster te Sint-Truiden, de kanunnikessen van het H. Graf. Zij werd dokter in de geschiedenis en publiceerde verscheidene historische werken.

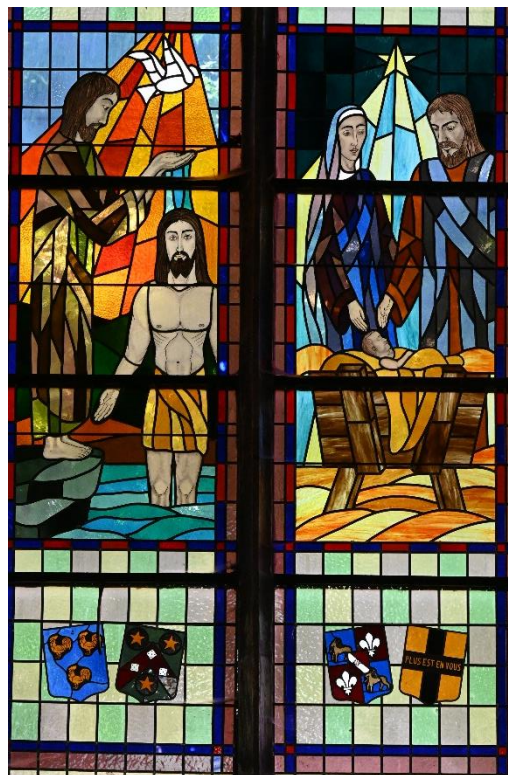
(C) **Maria ten Hemel Opgenomen** en **Kroning van Maria** in de Hemel. Onderaan het venster: de schilden van Zwevegem en Sint-Denijs. Gift van André Vanhoutte (ca 1965). Glasramen van Leenknecht.

(D) links: patroonheilige **Sint-Genesius** met masker in de hand. Hij was een Romeinse toneelspeler. Rechts de heilige **Dionysius** van Parijs. Met zijn gezellen werd hij onthoofd. Volgens de legende droeg hij zijn hoofd tot op de *Mont des Martyres*: Montmartre. Onderaan de schilden van Harelbeke en Doornik. Ook deze glasramen zijn van Leenknecht.

(E) linker helft: de **schepping** van de wereld; rechts de *Majestas Domini*: een voorstelling van Christus bij het **eindoordeel**..

(F) “Evenals een moede hinde naar het klare water smacht...” zoekt de ziel naar God. (uit psalm 42) Rechts: de 4 evangelisten.

(G) Links de *Menorah* of zevenarmige kandelaar: symbool van het Oude Testament en van Israël. Rechts: **wierookvat** en “scheepje” (houder waarin wierookkorrels bewaard worden): symbolen van christelijke liturgie. Rechts: **pelikaan** die zijn borst opent om de jongen te voeden met zijn bloed. Symbool van de levengevende Christus. Meteen het schild van de voormalige Sint-Salvator abdij van Ename die bezittingen had in de Slavaetstraat in Sint-Denijs.



(H) Links: de **Alpha en de Omega**: Christus, begin en einde van het Verbond; geplaatst op **de ark** van het Oude Testament. Rechts: het **Lam Gods boven op de apocalyps**, het boek met de zeven sloten: het laatste boek van Gods openbaring.

(I) Het laatste venster toont **tarwe en brood, wijn en beker**: symbolen van de eucharistie.

Al deze ramen zijn het werk van kunstenaar Herman Mortier (Nevele). Onderaan staan telkens de familieschilden van de sponsors en weldoeners van deze kerk (1988-2000)

In de Noordgevel van het kerkschip zijn de ramen het werk van Marie-Noëlle Hoet, Dottenijs.

(J) Rechts: de **Boodschap** van de engel Gabriël aan Maria. Links: een landschap met waterrad en zwaard..

(K) Het **doopsel** van Christus en het Kerstgebeuren.

(L) De **H. Franciscus** predikt aan de vogels in een natuurlandschap.

(M) Het **Lam Gods** dat wegneemt de zonden van de wereld.

Onderaan de wapenschilden van de familie J-Ch. Velge-Vanhoutte en deze van de heren van het Vlaamse gedeelte van Sint-Denijs tot aan de Franse Revolutie.

(N) Rond venster boven de doopkapel: **Gods H. Geest**.

(O) God die zijn **schepping als een tapijt** voor zich uitwerpt; onderaan fossielen, de eerste woorden van de bijbel met opgaande evolutie tot Adam en Eva. Dit venster is een modern kunstwerk van Lut Devogelaere.

(P) Romeinen en Germanen vierden het zonnefeest op 25 december. Maar Christus is de **onoverwinnelijke zon (sol invictus)**, beweerden de christenen. Meteen was het kerstfeest geboren. De 7 rode kruisjes verwijzen naar de 7 sacramenten en de werken van barmhartigheid.



De Schepping

KRUISWEG



De veertien staties van de kruisweg zijn van de hand van Roseline Christiaens (2013-2015). Elke statie is herleid tot het wezenlijke van het kruisgebeuren. Let vooral op de uitbeelding van de handen.



**De kerk is iedere dag open van 9 tot 17 uur.
Je ben er welkom voor een moment van gebed, om een
kaarsje aan te steken, om even tot rust te komen.**